

Beszámoló kassai tanulmányútról

Az Öntödei Múzeum vendégkiállítása, miután sikerrel mutatkozott be a Selmechányai Bányászati Múzeumban és a Rozsnyói Bányászati Múzeumban, Kassára költözött. A kiállítás „Az öntöttvas dicsérete címmel” 2003. január 23-án nyílt meg a Szlovák Műszaki Múzeumban. Ebből az alkalomból az Öntödei Múzeum január 23–25. Kassa-Bártfa tanulmányutat szervezett.

Tizenhárom fős csoportunk vonattal és busszal utazott a határig. A határ átlépése után szlovák kísérőink, *Ladislav Klima* és *Juraj Retter* kollégák fogadtak minket. Rövid pihenő után Kassa belvárosába mentünk, ahol a Szlovák Műszaki Múzeumot tekintettük meg, *Libuša Gőzová*, *Magda Semanová* és *Danica Jaremová* muzeológus kollégák vezetésével.

A múzeum gazdag anyagából kiemelkednek a művészi kovácsoltvas épületdíszek és öntöttvas használati tárgyak. Megcsodáltuk az Andrásyak birtokáról származó, gazdagon díszített reneszánsz öntött bronz ajtót. Érdekes volt a hangrögzítő berendezések sora és írógépgyűjtemény is.

Kora délután ugyanitt volt vendégkiállításunk megnyitója. A kiállítás a tárgyakhoz illő környezetben, két boltíves teremben kapott helyet. A megnyitóra több mint száz érdeklődő gyűlt össze. A megjelenteket dr. Eugen *Labanič* igazgató köszöntette majd *Lengyelne Kiss Katalin* muzeumigazgató mondott megnyitóbeszédet. Elmondta, örömmel tölti el, hogy ebben az ipari fejlődéséről híres, évszázados történelmi hagyományokat sugárzó városban mutathatjuk be kiállításunkat. A Rákóczi-ház boltíves termei méltó körülményeket teremtenek a tárlatnak, és hí-

1. fotó. Bártfa főtere a gótikus Városházával, háttérben a Szent Egyed templom

zelgő számunkra a lehetőség, hogy olyan technikatörténeti múzeum hívta meg kiállításunkat, mely a vasművesség körében Közép-Európa egyik leggazdagabb gyűjteményével rendelkezik. A két múzeum együttműködése nem új keletű, hiszen évtizedekkel ezelőtt *Kiszely Gyula* és *Maria Sarudyova* közösen kutatták a Felvidék vasgyártó helyeinek történetét. Az Öntödei Múzeum jelen kiállítása a 19. század második felétől az 1920-as évekig tartó időszak művészi öntöttvas tárgyaiból ad ízelítőt. Ebben a korban egyes öntödékben az ipari öntvényeken kívül ún. kereskedelmi és díszöntvények is készültek.

A kiállítás vendégkönyvének bejegyzései mind elismeréssel szóltak a rendezésről és a bemutatott anyag szépségéről. A helyi rádió és a pozsonyi magyar stúdió riportere is tudósított az eseményről.

Másnap korán indult buszunk az Eperjes melletti Sóvárra – szlovákul Solivar – ahol a kb. 30 éve leállított sófűző helyén lévő múzeumot néztük meg. Ezen a vidéken a sóbányászat 1572 óta folyt. A sóbányákat 1752-ben elöntötte a víz, attól kezdve a sóoldatot dolgozták fel. A technológiai folyamatokat a helyreállított üzemépületekben, és a fából készült makettekben nézhettük meg. Felhívták figyelmünket, hogy valamennyi eszköz, épület fából vagy bőrből készült, fém nélkül, a só maró hatása miatt. A múzeumépületben a szorgalmas asszonyok munkáját, a környékre jellemző szép vert csipkéket is kiállították. A múzeumlátogatás után pihenésképpen megvendégelték bennünket a közeli sörözőben.

Ezután továbbmentünk Bártfára. A főtéren megnéztük a 13. századi gótikus Szent Egyed templomot. A templom nevezetessége a 11 szárnyas oltár, a gazdag szobor- és festménydíszítés. A főtér közepén áll a gótikus városháza, mely jelenleg a Sárosi Múzeumnak ad otthont. Szakszerű kalauzollással nézhettük meg a múzeumot, mely történelmi, egyházművészeti anyagot tartalmaz. A főtérnek egységes stílust adnak a szorosan egymás mellé épített, szépen felújított 14-15. századi emeletes házak.

Továbbutazva rövid látogatást tettünk a közeli Bártfafürdőn, ahol megkóstolhattuk a vasas-szénsavas gyógyvizet.

A harmadik napon a délelőttöt Kassán töltöttük. Elmentünk a Miklós-börtönhöz, mely ma múzeum, történelmi és ipartörténeti emlékekkel. A közelben van a Hóhér-bástya, és ehhez csatlakozik a Rodostó-ház, II. Rákóczi Ferenc törökországi lakóhelyének másolata. A ház 1906-ban épült, amikor Rákóczi hamvait hazahozták. Megtudtuk, hogy csak külső része másolat, a belső festett faburkolat, a díszek Rodostóból, az eredeti házból származnak.

Ezután a Szent Erzsébet dómot tekintettük meg. A dóm kriptájában megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc koporsóját. A kriptában *dr. Patay Pál* méltatta a Rákócziak történelemben játszott szerepét.

Élményekben gazdagon tértünk haza, a vendégkiállítás pedig egy hónap múlva folytatja útját Töketeresbesre.

A tanulmányút megszervezéséért köszönet illeti *dr. Klug Otót*, az Öntödei Múzeum könyvtárosát.

2. fotó. A csoport tagjai a kassai színház parkjában álló harangjátékokat hallgatják